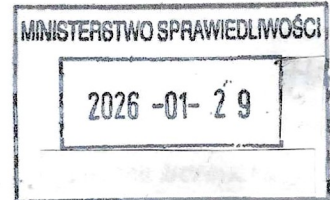

Warszawa, dnia 26 stycznia 2026 r.

Do:

Szanowny Pan Waldemar Żurek
Minister Sprawiedliwości
adres do doręczeń:
Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Wnioskodawca:

adres dla doręczeń:

**PETYCJA W PRZEDMIOCIE PODJĘCIA DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO
UPOWSZECHNIENIA ALTERNATYWNYCH METOD ROZWIĄZYWANIA SPORÓW
CYWILNYCH**

Działając na podstawie art. 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 1) i ust. 3 ustawy o petycjach (Dz. U. 2018, poz. 870), chciałbym zaadresować do Pana Ministra - również jako byłego sędziego-cywilisty Rzeczypospolitej Polskiej - niniejszą petycję w przedmiocie wniosku o podjęcie działań zmierzających do upowszechnienia alternatywnych metod rozwiązywania sporów („ADR”), w szczególności arbitrażu i mediacji.

Jako prawnik-praktyk, ale też naukowiec, jestem bowiem żywo zainteresowany stanem polskiego wymiaru sprawiedliwości.

UZASADNIENIE

Zgodnie z danymi Ministerstwa Sprawiedliwości z kilku ostatnich lat, do polskich sądów powszechnych wpływa rocznie ok. 1,5 mln spraw gospodarczych.

Zarazem, średni czas załatwiania sprawy gospodarczej, rozpoznawanej w procesie (repertorium GC), rokrocznie ulega przedłużeniu.

Sytuacji klientów sądów państwowych obiektywnie nie poprawiają wątpliwości dotyczące statusu licznych osób wykonujących funkcje sędziowskie, kontrowersje związane z obsadą Krajowej Rady Sądownictwa, czy wątpliwości dotyczące (głównie merytorycznych) orzeczeń, które zapadają w polskich sądach, a następnie mogą zostać kwestionowane. Strony, mając na uwadze m.in. czynnik długości sporu przed sądem państwowym i kosztów długiego postępowania, rezygnują często z egzekwowania ich konstytucyjnego prawa do sądu, wynikającego z art. 45 Konstytucji RP.

Tymczasem, Ustawa procesowa zna przecież instytucję arbitrażu, w którym można rozstrzygać sprawy cywilne (gospodarcze) przed prywatnymi arbitrami pod nadzorem sędziów państwowych. Sąd polubowny ma w Polsce długie i bogate tradycje.

Instytucja mediacji, również stanowiąca część systemu ADR, jest znacznie bardziej upowszechniona. Dobrym kierunkiem na rzecz jej promocji jest choćby wprowadzenie obligatoryjnej mediacji w sporach o roboty budowlane.

Strony oczekują często władczego rozstrzygnięcia sporu. Należy wyrazić więc życzenie, że arbitraż zasługuje na analogiczną troskę i uwagę środowiska politycznego Ministerstwa Sprawiedliwości co „siostrzana” mediacja.

Arbitraż, podobnie jak mediacja, mógłby znacząco odciążać sądy państwowe, szczególnie w zakresie spraw gospodarczych.

Postępowania arbitrażowe trwają średnio ok. 1 roku. Arbitraż jest szybszy, poufny, mniej sformalizowany niż spór w sądzie państwowym. Wyrok arbitrażowy można zrównać w skutkach z wyrokiem sądu państwowego. Wyroki arbitrażowe cieszą się znaczącą stabilnością (zaledwie 1-2% z nich jest uchylanych przez sądy państwowe).

Mimo tylu zalet, niestety, arbitraż wciąż nie doczekał się upowszechnienia. Szacuje się, że w Polsce rocznie odbywa się zaledwie ok. 1k arbitraży przed stałymi (instytucjonalnymi) sądami arbitrażowymi. Środowisko arbitrażowe próbuje - własnym sumptem - promować sąd polubowny. Jednak bez woli politycznej i odpowiednich rozwiązań legislacyjnych czy promocyjnych takie wysiłki nie doprowadzą do masowej popularyzacji arbitrażu.

Przyczyn marginalnego wykorzystania sądów polubownych należy bowiem upatrywać m.in. w niewielkiej wiedzy i świadomości podmiotów (w tym prawników). Jest to pokłosie braku powszechnej edukacji w zakresie arbitrażu podczas wyższych studiów prawnych. Nawet kurs postępowania cywilnego nie wymaga zazwyczaj od studenta znajomości części V ustawy kodeks postępowania cywilnego, regulującej arbitraż.

Panaceum na niewystarczające wykorzystanie arbitrażu może być m.in. upowszechnienie wiedzy i edukacji o nim, już na etapie kształcenia studentów wydziałów prawa (z poszanowaniem autonomii uczelni wyższych). Ustawę procesową należałoby zmienić tak, by np. postępowania postarbitrażowe prowadzić również w językach obcych.

Przede wszystkim jednak, nieodzowne byłoby wsparcie Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie promocji arbitrażu.

Mając na uwadze powyższe postulaty, wyrażam gotowość wsparcia merytorycznego jeżeli Szanowny Pan Minister oraz urzędnicy/cy Ministerstwa zdecydują się wesprzeć środowisko polskiego arbitrażu w zakresie promocji arbitrażu.